

УДК 378.147:372.881.111.1:61-057.875

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ ПРОФЕСІЙНО СПРЯМОВАНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ

Підмазіна О.М.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

В статті наведено визначення мультимедіа-технологій та пояснено можливості їх використання при викладанні фахової медичної англійської мови. Автором визначено основні завдання, принципи та послідовність використання мультимедіа-технологій. У статті окреслено основні переваги мультимедіа, як-то: розвиток когнітивних умінь, активізація пізнавальної діяльності студентів, актуальність вивченого матеріалу, можливість заочного навчання. Також автором наголошено на недоліках технології, що здебільшого полягають у обмеженості матеріального ресурсу та забезпечення навчальних закладів обладнанням. У статті згадані існуючі пакети мультимедіа-навчання Oxford University Press, Cambridge University Press, а також можливість розпрацювання викладачем власного пакета.

Ключові слова: мультимедіа, засоби, фахова іноземна мова, презентація, студенти.

Постановка проблеми. Вивчення студентами ВНЗ іноземних мов професійної спрямованості обумовлює необхідність тотальної зміни системи вищої освіти. З метою покращення доступу студентів та майбутніх фахівців до іноземних джерел, вивчення англійської мови є надзвичайно необхідним. Новітні методики навчання іноземних мов, зокрема професійного спрямування у ВНЗ, обумовлюють інтерактивність такого навчання та використання новітніх технологій, а саме: мультимедіа-засобів. Визначення особливостей запровадження мультимедіа-технологій при викладанні професійно спрямованої англійської мови студентам-медикам сприятиме підвищенню якості освіти.

Аналіз досліджень та публікацій. Питання впровадження мультимедіа технологій вивчало чимало українських науковців. Зокрема, застосування мультимедіа технологій при навчанні студентів ВНЗ професійно спрямованої іноземної мови досліджували М. Петкова [3], Г. Суміна [4], М. Тукало [6], С. Філіпенко [7]. Видатні вітчизняні педагоги: І Зязюн [5], С. Ніколаєва [5], О. Пометун досліджували інтерактивність навчання у ВНЗ та приділяли значну увагу мультимедіа навчанню. Українські методисти Л. Булат [1], Н. Дідик [1], А. Зоріка [11], вивчаючи особливості викладання фахової англійської мови, наголошували на необхідності застосування мультимедіа – технологій (програвача, ПК, мультимедійної дошки), мотивуючи це необхідністю активізації пізнавальної діяльності студентів. Сучасні автори по-різному визначають мультимедіа: так, Л. Шаннікова визначає мультимедіа навчання як навчання із застосування презентації інформації на різних носіях: аудіо, відео та інтерактивні завдання [8]. Зазначається на необхідності використання відповідного програмного забезпечення, яке дозволить взаємно пов'язувати посилання, створювати гіперпосилання, забезпечувати багатoshаровість навчального матеріалу, відповідно порівневе навчання [2].

У зв'язку із нагальною потребою дослідження питання вивчення технологій покращення викладання англійської мови студентам-медикам, автором було сформульовано тему дослідження:

Особливості застосування мультимедійних засобів вивчення професійно спрямованої англійської мови студентам-медикам.

Мета дослідження – сформулювати поняття «мультимедійні засоби навчання англійської мови», визначити дані засоби, які можуть використовуватися при вивчення медичної англійської мови, визначити основні засади застосування засобів, проаналізувати основні недоліки та переваги мультимедіа-засобів, а також навести практичні приклади застосування мультимедіа-засобів.

Виклад основного матеріалу. Сучасні автори по-різному визначають мультимедіа: так, Л. Шаннікова визначає мультимедіа навчання як навчання із застосування презентації інформації на різних носіях: аудіо, відео та інтерактивні завдання, що потребують технічного забезпечення програвачем чи персональним комп'ютером [8]. Група авторів зазначає на необхідності використання відповідного програмного забезпечення, яке дозволить взаємно пов'язувати посилання, створювати гіперпосилання, забезпечувати багатoshаровість навчального матеріалу, відповідно порівневе навчання [2]. І. Зязюн зазначає, що мультимедіа – навчання – це навчання із застосуванням цифрових носіїв, які забезпечують демонстрацію аудіо- та відео-матеріалів, роботу студентів у навчальних програмах, взаємодію при використанні аудіо- та відео-фрагментів [4]. Використання гіперпосилань обумовлює надання студенту повної інформації про матеріал, що вивчається, а також можливість поглиблення вивчення, та диференціацію навчання по ступенях [7]. Так, студент, який зустрічає в тексті чи аудіо-фрагменті незнайоме поняття, може перейти за гіперпосиланням та отримати текстову, аудіо- чи відео-презентацію матеріалу. Водночас, можливо продовжувати навчання без деталізації незрозумілого. Щодо використання мультимедіа при навчанні медиків фахової англійської мови, згідно особистого досвіду автора, мультимедіа-навчання може охоплювати використання мультимедійних підручників з розробленим до них програмним забезпеченням, використання медичних матеріалів в мережі Інтернет, енциклопедичного матеріалу, використання та створення презентацій, спільна робота в гул документі, застосування аудіо- та відео-апаратури, мультимедійної дошки, робота зі студентами в межах мережі Wi-Fi.

Метою застосування мультимедіа – технологій є гуманізація освіти, підвищення результативності навчання та професійно-особистий

розвиток студента, зокрема в межах опанування іноземної мови фахового спрямування.

Завданнями використання мультимедіа-засобів при навчанні студентів-медиків англійської мови є вивчення фахового лексичного матеріалу; навчання письма, ведення медичної документації в режимі онлайн; вивчення граматичних конструкцій, притаманних медичним текстам, на прикладі кейсів; тренування сприйняття медичної англійської на слух та тренування вимови при роботі з відео фрагментами.

Загальні мультимедіа-програми, які можуть використовувати студенти-медики, можливо класифікувати таким чином:

- quizlet/matchmaster/gapmaster – поєднання термінів з синонімами, зображеннями, визначеннями, на екрані планшета чи комп'ютера;
- storyboard – створення кейсів, обговорення певних явищ, додавання посилань на ілюстрації, відео та аудіо фрагменти, працюючи з планшетом, мобільним телефоном, електронною дошкою;
- GoogleDoc робота – створення єдиного інтерактивного документа на платформі Google зі спільним доступом всієї групи; з можливістю додавати аудіо та відео, коментувати. Тобто, наприклад, документ, присвячений темі «Інфекційні респіраторні захворювання» міститиме теоретичну інформацію з анатомії та фізіології, типології хвороб, аудіо- та відео-фрагменти, кросворди та інші завдання, складені викладачем та студентами. Документ може мати форму спільного чату, з корекцією та можливістю видалення коментарів.

Наразі існує численне програмне забезпечення вивчення іноземних мов загального спрямування, від іноземних видавництв, зокрема, мультимедіа-диск Grammar in Use автора O.Swan, English Grammar in Use автора R.Murphy, а також мультимедіа та вільний доступ до навчальних програм видавництв Oxford University Press [8], Cambridge University Press [9]. Стосовно навчання студентів-медиків – підручники Medicine, Nursing видавництв Oxford University Press [8] та Cambridge University Press [9] забезпечені інтерактивним мультимедіа, який містить завдання для самостійного опрацювання, аудіо та відео. Вищевказані видавництва викладають власні матеріали на сайті, де, після введення ключа доступу, студенти отримують доступ до різноманітних аудіо – та відео-фрагментів з медичної тематики.

Згідно проведеного аналізу методичних джерел та власного досвіду автора, було сформовано орієнтовну схему проведення мультимедійного заняття з використанням ноутбука (з дотриманням послідовності навчання лексики, граматики, читання, письма, аудіювання та говоріння):

1. Систематизація вивченого та перевірка завдань (з використанням відео презентації). Оптимально – коли кожний студент забезпечений окремим ПК, на якому він складає коротке тестове завдання на заповнення чи поєднання, яке автоматизовано перевіряється комп'ютером. У разі наявності лише 1 комп'ютера, викладач демонструє студентам уривок, та обговорює його з кожним.

2. Введення нової лексики, шляхом представлення презентації, аудіо-файлів чи відео-файлів, з ілюстраціями термінології, та наступним за-

вданням на екрані: завдання на вибір коректної вимови чи перекладу, завдання на поєднання, завдання «Скласти слово». Додатково студенти використовують пред'явлену на лексикону на рівні «слово – словосполучення – фраза – понад-фразова єдність». Вправою на закріплення може використовуватись «Заповніть пробіли» в тексті на екрані.

3. Читання нового тексту та наступна робота. Студентам демонструється уривок тексту (бажана наявність проєктора), протягом визначеного періоду (1,5-3 хв.), з новою лексикою, після чого вони повинні виконати після текстові вправи (на доповнення реченнями, визначення заголовків до тексту, заповнення пробілів відсутніми словами на вибір).

4. Презентація граматичного матеріалу, задіяного у тексті. Викладачеві варто підбирати наповнення текстів (якщо викладач не дотримується розробленого курсу видавництва) таким чином, аби студенти послідовно знайомилися з усіма конструкціями: Verb Tenses, Conditionals, Modal verbs, Verbals, проте акцент заняття – не на граматиці. Студентам пропонуються завдання на заповнення пробілів (Gapmaster software), чи обрання правильного варіанта речення.

5. Вправи на аудіювання. Студентам пропонується фрагмент тексту чи діалогу, стосовно теми, що викладається, із наступним тестуванням розуміння висловлювань (вірно-невірно, виберіть вірні твердження, розставте твердження по порядку, додайте відсутню інформацію).

6. Монологічне та діалогічне говоріння. Оптимальним є використання програм запису звуку, з наступною перевіркою завдань викладачем чи групою, проте при обмеженості часового ресурсу можливо презентувати студентам зразки висловлювань, запросивши їх створити аналогічні власні.

Проведений аналіз літературних джерел та власний досвід автора сприяв визначенню основних переваг застосування мультимедіа в початковому процесі: активізація пізнавальної діяльності через безпосередню мотивацію студентів; формування когнітивних процесів у студентів, а також навичок колективної взаємодії; обрання лише актуальних тем для навчання та розширення навчального матеріалу новітньою інформацією; доступність інформації та можливість корекції матеріалу (зокрема при спільній презентації та роботі в GoogleDoc); можливість заочної роботи, що не обмежує студентів необхідністю фізичної присутності в аудиторії. Проте, даний метод також містить недоліки: високу вартість мультимедіа – обладнання та обмеженість такого ресурсу, психологічне несприйняття методу викладачами, які не опанували комп'ютерні технології та використовують традиційне навчання.

Висновки та перспективи дослідження. Автором було визначено мультимедіа-технології як використання аудіо- чи відео-фрагментів, записаних на цифровому носії, що пред'являються студентам з екрану ПК, ноутбука, мультимедійної дошки та обумовлюють можливість взаємодії студентів з навчальним середовищем. Навчання студентів-медиків фахової англійської мови потребує використання мультимедіа-засобів для ознайомлення їх з міжнародними джерелами інформації. Мультимедіа-навчання сприяє: активізації пізна-

вальної діяльності, інтенсивному розвитку когнітивних процесів у студентів та розвитку навичок роботи в команді, актуальності навчання, доступності інформації, можливості заочного навчання студентів. Мультимедіа-технології застосовуються для навчання лексичного та граматичного матеріалу, а також навчання та контролю читання, письма, говоріння та аудіювання. Викладач може формувати мультимедіа-пакет самостійно чи використовувати вже сформовані цифрові пакети навчання медичної англійської компанії Oxford University Press, Cambridge University Press, та інших. Основними перевагами мультимедіа-навчання є актуальність інформації, доступність

викладеного матеріалу та особистісний розвиток студента через освітнє середовище. Основними недоліками методу є обмеженість матеріального ресурсу та неможливість забезпечити всі аудиторії та всіх студентів технічним обладнанням, невміння викладачів працювати з комп'ютерними технологіями та особистісне упереджене ставлення до такого навчання як студентів, так і викладачів, через класичність викладання. Вважаємо перспективним проведення порівняльного аналізу успішності навчання фахової англійської за мультимедіа – методом та класичним методом у групах студентів та медиків, які готуються до складання закордонного фахового іспиту з англійської мови.

Список літератури:

1. Булат Л.М., Лисунець О.В., Дідик Н.В. Сучасні інтерактивні технології викладання клінічних дисциплін у студентів стоматологічного факультету медичного вишу // Актуальні проблеми сучасної медицини. Вісник УМСА: наук.-практ. журн. – Том 15. – Вип. 1(49). – Полтава, 2015. – С. 202-206.
2. Моруга К.О., Ільїна О.М., Лимар Л.В. Активізація пізнавальної діяльності студентів при вивченні іноземних мов у немовному вищому навчальному закладі / К.О. Моруга, О.М. Ільїна, Л.В. Лимар // Наукові записки Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія: Педагогічні та історичні науки: К.: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2011. – Вип. 95. – С. 154-159.
3. Петкова М.І. Формування інноваційного середовища під час навчання іноземним мовам [Текст] / М.І. Петкова // Збірник наукових праць. – Донецьк, 2010. – С. 24-26.
4. Сумина Г.А. Использование мультимедийных технологий в учебном процессе вуза [Текст] / Г.А. Сумина, Н.Ю. Ушакова // Успехи современного естествознания. – 2007. – № 5. – С. 76-78.
5. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. праць; [у 2-х ч.]; [Текст] / [ред. кол.: І.А. Зязюн (голова) та ін.]. – К. – Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2000. – С. 500.
6. Тукало М.Д. Мультимедійні системи навчання як новий методологічний засіб інтерактивного навчання [Текст] / М.Д. Тукало // Збірник наукових праць Академії педагогічних наук України. – К., 2006. – С. 14-16.
7. Филипенко С.Л. Сучасні та інноваційні підходи викладання англійської мови для студентів [Текст] / С.Л. Филипенко // Збірник наукових праць Донецького нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. – Донецьк, 2009.
8. Щаннікова Л.М. Особливості застосування мультимедійних технологій на уроках іноземної мови [Текст] / Л.М. Щаннікова // Збірник наукових праць Запорізького нац. ун-ту. – Запоріжжя, 2008.
9. Cambridge University Press Digital sources. Електронний ресурс. Джерело доступу: http://www.cambridge.org/digital-products?utm_source=gnav&utm_medium=digiproduct&utm_campaign=gnav
10. Oxford University Press Multimedia-sources. Електронний ресурс. Джерело доступу: https://elt.oup.com/cat/subjects/multimedia_and_digital/?cc=ua&sellLanguage=uk&mode=hub
11. Zorica Antic. Forward in teaching English for medical purposes / Antic Zorica // Facta Universitatis. Medicine and Biology. – 2007. – Vol.14. – № 3. – P. 141-147.

Подмазина О.М.

Национальный медицинский университет имени А.А. Богомольца

ОСОБЕННОСТИ ПРИМЕНЕНИЯ МУЛЬТИМЕДИЙНЫХ СРЕДСТВ ОБУЧЕНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНО НАПРАВЛЕННОМУ АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ СТУДЕНТОВ-МЕДИКОВ

Аннотация

В статье приведено определение мультимедиа-технологий и объяснены возможности их использования при обучении профессионально направленному английскому языку. Автором определены основные задания, принципы и последовательность использования мультимедиа-технологий. В статье описаны основные преимущества мультимедиа: развитие когнитивных умений, активизация познавательной деятельности студентов, актуальность изучаемого материала, возможность заочного обучения. Автором акцентируются недостатки технологии, которые в основном заключаются в ограниченности материального ресурса и обеспеченности учебных заведений оборудованием. В статье указаны существующие пакеты медицинского языкового мультимедиа-издательства Oxford University Press, Cambridge University Press, а также возможность разработки преподавателем собственного пакета.

Ключевые слова: мультимедиа, средства, профессиональный иностранный язык, презентация, студенты.

Podmazina O.M.

O.O. Bohomolets National Medical University

PECULIARITIES OF MULTIMEDIA APPLICATION WITHIN TEACHING PROFESSIONAL MEDICAL ENGLISH

Summary

The article defines multimedia tools and explains possibilities of their use at Professional Medical English classes. The author defines main tasks, principles and sequence of the multimedia technologies application. The article defines basic advantages of multimedia: training cognitive abilities, activation of learning, actuality of the studied material, possibility of extramural training. The author also dwells on the drawbacks of the technology, mostly expressed in limited material base and supply of educational institutions. The article describes the already existing multimedia packages, issued by the Oxford University Press and Cambridge University Press, as well as the possibility of providing the author's own package.

Keywords: multimedia, means, professional foreign language, presentation, students.